Ч. 219 Пятниця 2 (14) жовтня 1898. Рік VIII

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в аґенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Староствах на провінциї:
на цілий рік зр. 2·40
на пів року „ 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно . . „ —·75
Поодиноке число 3 кр.

Вісти політичні.

(Справа угодова. — Становище Словінців і переговори з італіяньским клюбом. — Pest. Lloyd о ситуациї. — Чутка о якійсь кризї в австр. кабінетї. — Справа кретийска. — Президент Мек Кінлї о успіхах Американців.)

Угорска депутация квотова приняла вчера до відомости справоздане і предложене депутациї австрийскої, жадаюче установленя для Угорщини квоти 38½. Квота ся має бути заокруглена на 38 у відношеню на 62. Угорска депутация квотова постановила відрочити свою відповідь на австрийске предложене, позаяк материял предложений австрийскою депутациєю вимагає довшого перестудіованя. Президент австрийскої депутациї ґр. Шенборн повідомив о тім депутацию і з тої причини дальші наради на разі перервано. Австрийска депутация вернула до Відня.

Відносини поодиноких партий правительственної більшости, як показує ся ще не зовсім вияснені. Здає ся, що і Словінцї ще вважать ся і з клюбом італіяньским ведуть ся ще переговори. Словеньский „Narod“ взиває членів полуднево-славяньского клюбу, щоби они голосували за угодою. Що правда — пише „Narod“ — в виду великого невдоволеня, яке панує серед Словінців, політика така в теперішній хвили єсть не популярна, однакож єї вимагає інтерес народний, а не єсть задачию послів, яко заступників народу руководити ся популярностию; напрям повинні давати виключно інтереси краю.

Італіяньска ґазета Piccolo довідуєсь з довірочної сторони о слїдуючих переговорах правительства з італіяньским клюбом: Гр. Тун старає ся в послїдних часах всїма силами, щоби позискати італіяньских послів для правительства, а бодай відтягнути їх від лївицї. В тій цїли має бути залагоджена одна з важних справ а іменно т. зв. тирольска справа збіжева. Кажуть, що правительство дало би додаток митовий на збіже для полудневого Тиролю в сумі 400.000 зр. річно. Говорить ся також о концесиях на будову зелїзниць в полудневім Тироли і розширеню будинків почтових; але політичних і народних концесий правительство не може дати Італіяньцям зі взгляду на полудневих Славян. В справі сій посередничить мін. Діпавлї і як кажуть, мав вже конферувати з пос. Мальфатім. Правительство думає позискати також ґрупу послів Побережа а іменно проектованим вже за мін. Бернрайтера розширенем порту в Триестї. В справі сій, як зачувати, мали проявити ся нові трудности, котрих усунене правительство робить зависимим від прихильного становища італіяньских послів. Тактику сю ослабляють політичні і народні концесиї, які правительство хоче поробити полудневим Славянам, котрі як звістно, виступають против Італіянців. Длятого на разї трудно сказати, чи правительству удасть ся позискати італіяньских послів.

Pest. Lloyd оголошує розмову з якимсь членом нїмецкої вірно-конституцийної партиї. На думку того посла о парляментарнім залагодженю угоди не може бути й бесїди. Обструкция зовсїм не убита, она лиш спить та у відповідній хвили пробудить ся знову. Характеристичним для непевности ситуациї і кабінету ґр. Туна єсть поступоване Поляків, котрим в противнім случаю можна би відмовити зручности політичної. Поляки потребували лиш хотїти, а були би дістали теку по міністрі торговлї Бернрайтері, однакож они воліли позіставати і дальше в резерві.

N. W. Tagblatt доносить, що подорож мін. Діпавльового до Будапешту стояла в звязи з якоюсь важною справою. Бар. Діпавлї мав подати президентови міністрів ґр. Тунови якусь важну вість до відомости а внаслїдок того ґр. Тун виїхав зараз з Будапешту. Кажуть, що ґр. Тун мав одержати завізване до Цїсаря. В деяких кругах угорских говорять о кризї в австрийскім кабінетї.

Нинї кінчить ся речинець, в котрім Порта має дати відповідь чотиром державам, що займають ся справою кретийскою, на їх ультіматум. Відповідь ту доручено амбасадорам тих держав в Константинополи ще передвчера. Порта в засадї приймає жадане держав, іменно же жадане відкликаня турецкого войска з Крети, але жадає щоби на знак верховної власти турецкої позістали малї залоги в трох уфортифікованих містах на острові, щоби були утворені трибунали судові і щоби намірена орґанізация адміністрациї на острові була введена як найскорше в житє. Жадане що-до полишеня залоги висказала порта окремо, позаяк держави відкидають всякі зміни жадань поставлених в ультіматум. — Порта вислала на Крету приказ, щоби приготовлено висилку войска з острова. Дивізийний ґенерал Осман Нурі має поробити відповідні кроки. Магометани мимо даної їм запоруки, що будуть безпечні, виносять ся масами з острова.

---

8)

ЯКОВ БАЧІ.

Угорско-босаньске оповідане Делїґо.

(Переклад з німецкого).

(Дальше).

В долинї панував глубокий спокій, з білої стїнки, розпаленої від сонця, бухало огнем, аж очи боліли, коли було на ню дивити ся. Дерева, стебла, земля, все було розпалене. Сана плила лїниво в своїм руслї, лиш тут і там запінила ся якась филя, зачепивши об якийсь ріняк на днї, навіть і верби нїби пріли. Всїх взяв ся сон, зібрані на подвірю в замку ючні конї поклали ся на землю, коло них спали погоничі. На зеленій мураві сусїдної скали спала череда, лиш від часу до часу зарушало бляшане калатало на шиї у передового барана, коли муха вже занадто єму докучила. Та й залога замку спала сном праведного, лиш дісдар виімково не спав. Єму впало то в очи, що Яков тепер, коли так пильно всїх наганяв до роботи, сам десь вийшов з замку. Він не пішов за ним, але підглянув, що Яков правцює до хати черця. А незадовго по тім видїв він, як чернець вийшов і пустив ся до лїса. Із своєї вартівнї міг він то все видїти. Як же єму дивно стало, коли побачив якогось зовсїм незнакомого єму мужчину, що ішов непевним кроком і зиркав то на право, то на лїво аж і вийшов поза браму, котрої сторожа як-раз кінь, що єго муха вколола, ударив копитом, але на дармо, тим більше, коли Бог стереже правовірного навіть і в снї. А той мужчина зайшов також до хати черця, отже мусить в тім щось бути. Дісдар знав, що всї єго люди самі „свинї“ — за то міг би він не знати на що присягати — і що надармо трудив би ся, як би хотїв їх розбудити; до того, щоби котрийсь з них вислїдив Якова, не міг він анї одного з них ужити. Але наконець все-таки розбудив палицею одного з них, а то був єго заступник, і крикнув до него, щоби він тепер ішов на вежу і уважав, бо він мусить іти тепер скупати ся. Бідний вояк немало здивував ся, що пан дісдар мусить купати ся, але пі;дав ся своїй судьбі і вийшов на вершок вежі, де розуміє ся, знову заснув. Ангел божий стеріг житя і сего правовірного, хоч оно цїлими годинами висїло лиш на волоску.

Підчас коли дісдар збіг на долину і закрадав ся під хату черця, відограла ся в сїм скромнім самотнім помешканю коротка сцена. Яков по правдї нїколи в житю не боян ся нїчого, він не знав, що то значить боятн ся. Але сим разом таки побоював ся, бо не знав хто єго противником. Против невидимого червачка труднїйше воювати, як против видимого вовка. Єму здавало ся, як би хтось душив єго за горло, і груди єму сильно ходили. Чого хоче тота дївчина? Що він їй зробив? Тисячі гадок пересували ся єму по голові, лиш не здогадував ся того, що було по правдї. Черцеви сказав лиш, що єго жде якась трудна справа і попросив єго, щоби єму було вільно тут підождати. Чернець мав як-раз іти до якогось недужого в горах і лишив Якова самого, сказавши єму, нехай порадить ся єго розуму, коли має щось такого, та нехай то зробить у відповідній хвили.

Коли Яков так сам собою журив ся, станула нараз перед ним Мілька, в стрійнім кафтанї, вишитім ґузиками, в трохи витертих шараварах, таких, як їх носять молоді хлопці, з турбаном на голові, зпід котрого виглядало потрошки волосє і спадало аж на очи.

— Ти хто, молодче? — спитав Яков, котрий в поспіху не пізнав дївчину.

— Я Мілька, беґова донька, в одіню мого брата. Хочу з тобою поговорити, добрий чоловіче. Инакше не могла я прийти. Вибачай менї.

— Витай з Богом — відповів Яков і взяв дївчину за руку.

— Не маю богато часу, ти знаєш, що дожидаємо Гассана і єго приятелїв. Мій батько розпорядив, що я маю піти далеко, далеко звідси, і що приятель мого брата має бути моїм мужем. Але я того не зроблю, бо моїм мужем можеш лиш ти бути. Чи хочеш, щоби я тобі служила?

Дївчина сказала то все зовсїм природно, без нїякого зворушеня; лиш коли Яков стиснув єї за руку, она спаленїла. Чоловік, той „добрий чоловік“, здивував ся тим більше і відповів:

Президент Сполучених Держав, Мек-Кінлї приїхав вчера до Омаги (в удїльній державі Небраска) оглянути виставу устроєну сторонами по тамтім боцї Місісіпі. Недалеко від Cedar Rapids виголосив він бесїду, в котрій сказав, що закінчена тепер війна принесла Сполученим Державам необчислимі користи, але й такі самі тягари. Американцї не відтягали ся нїколи від одвічальности і не відпихали від себе тягарів, які приносить з собою цивілїзация. Успіхи Американцїв були на суши і на мори незрівнані та принесли Американцям нову честь. Америка приступила до війни спонукана до того людяностию і не прийме нїяких таких условій мира, що не були би в інтересї людяности. Нарід американьский має чисту совість.

Новинки.

Львів дня 13-го жовтня 1898.

— **Іменованя.** Н. Мінїстер судівництва іменував ад'юнктами судовими аскультантів: Ів. Порубальского для Старої соли, дра Корн. Георгіяна для Серета, дра Ад. Стравиньского для Гусятина, Сам. Небенцаля для Бирчи, Володим. Вереша де Фарат для Чесанова, Ферд. Сиржісте для округа висшого суду краєвого у Львові, Фел. Нарольского для Риманова, Болесл. Гучиньского для Комарна, дра Стан. Бялого для Вишнївчика, дра Генр. Домнєра для Белза, дра Фрид. Розенфельда для Товмача, Генр. Райнінґера для Станївців, дра Роду Ґріґорчеа для Сольки.

— **Перенесеня.** Ц. к. Дирекция почт і телєграфів у Львові перенесла до Тернополя почтових офіциялів: Стеф. Ортиньского, Ад. Веселїґо. Ів. Староміского і почтових асистентів: Йос. Інчаковского і Стан. Пилецкого всїх зі Львова.

— **Устний іспит зрілости** в академичній ґімназиї у Львові відбув ся в днях від 28 до 30 вересня с. р. До поправки зголосило ся 7 абітурієнтів, між ними трех з Перемишля. До цїлого іспиту приступило 7 публичних учеників і 1 приватист. Сьвідоцтво зрілости одержали: Григ. Гнатів, Ів. Захарко, Володим. Елїясевич, Алекс. Кваснюк, Нік. Книш, Алекс. Полицкий, Стеф. Щурко, Юл. Фациевич, Лев Федорович і Зин. Флюнт. Один публичний ученик і один екстерніст репробовані на рік.

— **Читальня „Просьвіти" в Черници,** повіта жидачівского, поставила за почином свого основателя п. Т. Киндія величавий памятник бл. п. Цїсаревій Єлисаветї з написею; „Незабутій памяти Милостивої Цїсаревої пом. 10/9 1898 жертвує Читальня". Торжественне посьвященє памятника відбуває ся нинї, в четвер, в день Покрови Пр. Богородицї. — Єсть се перший памятник, який здвигнено бл. п. Цїсаревій в нашім краю.

— **Увільнений убийник.** Дня 5-го жовтня відбула ся в Кракові перед судом присяжних карна розправа против 28-лїтного робітника, Івана Луцаржа, обжалованього о злочин убийства, сповнений в Нідерштайн в Саксониї на особі надзорця робітників Павла Мільдера. Працювали там спільно сельскі робітники з Галичини і Королївства польского, причім робітники з Галичини прозивали згірдно робітників з Королївства „Руссами", т. зн. Москалями. Звідти повставали ріжні сварки і бійки. Одна така бійка зайшла дня 28 мая с. р. Обжалований Іван Луцарж був тодї з другими робітниками в коршмі і відгрожував ся як звичайно „Руссам", коли вийшов з коршми, напала на него цїла товпа робітників і серед бійки Луцарж у власній оборонї ударив мотикою в голову Нїмця Павла Мільдера. Мільдер помер небавом в наслїдок зломаня чашки і ушкодженя мозку, Луцарж утїк з Саксониї до Кракова і тут доперва по довшім часї зголосив ся до суду. Обжалованого увільнив суд присяжних від вини і кари, бо набрав пересьвідченя, що Луцарж дїлав в оборонї власного житя.

— **Вискочив з шин поїзд,** що ішов онегди в ночи зі Стрия до Нового Санча, коло стациї Тишиници. В наслїдок того настала двогодинна перерва руху зелїзничого. По усуненю перешкоди привернено правильний рух поїздів.

— **Страшна месть.** В Кийданцях, селї коло Збаража, гуменний Тимона Моравского, побачивши нічною порою селяньскі конї у двірскім пасовиску, займив їх, а відтак їх властитель мусїв платити кару 50 кр. Селянин, Теофіль Василишин, котрому сталась та пригода, постановив пімстити ся. Угостив чотирох парубків в корчмі і разом постановили смерть гуменному. Дїйстно на другий день рано найдено гуменного убитого. Парубків Михайла Шарана, Романа Творищука, Дмитра Вовка, Михайла Возьного і фундатора горівки увязнено і відставлено до суду.

— **Зловлений дефравдант.** Онногди арештовано у Львові якогось чужого чоловіка, що приїхав з Одерберга на Шлеску блискавичним поїздом. Звернув на себе увагу тим, що запросив до тінґлю на забаву всїх кельнерів реставрацийного воза і там не жалував гроший. Арештований викручував ся спершу і подавав ріжні назвиска, але вкінци справджено, що він називає ся Гершко Ясний, що змінив своє імя на Гуґо, бо то красше звучить, та що здефраудував в однім більшім нїмецкім містї 16.000 марок, з котрих лишилось єму у Львові ще два тисячі кількасот зр. „Ясного" панка замкнули в арештї.

— **Зухвалий напад** виконано на однїй дамі, що їхала з Антверпиї до Парижа. Незнаний досі виновник заглушивши свою жертву кількома ударами, зрабував найдені при нїй вартістні папери на суму 100.000 франків і вискочив з вагону. Але тут досягла єго справедливість, бо упав так нещасливо, що убив ся на місци. Стан здоровля жертви має бути безнадїйний.

— **Чума в Бомбаю** в Індиях всхідних лютить ся знов епідемічно. В бомбайскім окрузї було в послїднім тиждни 4.000 случаїв смерти, а в самім містї Бомбаю умирає денно около 200 осіб. Місто се числить 850.000 мешканцїв і є як-раз найбільшим огнищем торговлї в сїй анґлїйскій кольониї.

— **Сучасний Робінзон.** В Льондонї появив ся чоловік, що своєю долею звернув на себе загальну увагу і симпатию. Називає ся він Людвик Ружмон, а походить із Швайцариї. Трийцять лїт пережив він між дикунами в Австралїї, а істория єго житя повна зворушаючих моментів. Десь в початках шістьдесятих лїт Ружмон, узбиравши собі троха гроший, вибрав ся з Голяндцями на океан шукати гарних перел. Та там заскочила їх буря. Корабель розбив ся на побережу коралевого острова Аттольн, і лише один Ружмон випратував ся разом зі своїм псом. Остров, на котрий єго викинула вода, був сухий, безлюдний і піскуватий. Живив ся птахами, а пив лише дощівку, бо жереляної води не було. Так серед страшних мук та туги проминуло єму два роки. Аж раз буря пригнала несподїванo чотирох муринів на човнї, і они забрали єго з собою до своєї вітчини, там між австральскими людоїдами пережив 30 лїт і, щоби себе не дати дикунам з'їсти, показував їм всїлякі штуки, і тим способом здобув між ними

— Але чи ти знаєш, що я куплений за гроші невільник, котрий доти не може бути вільним чоловіком, доки єго хтось не викупить, або він сам не викупить ся. А чи знаєш дальше, що я навіть і тогди, коли був вільним, був бездомним волоцюгою, гірш тої птицї, на котру полюють? Колиж ти, моя русалочко, хочеш менї мимо того служити, то скажи, чому ти то робиш? А може ти собі лиш так жартуєш?

— Нї Якове. Чому я так роблю, сама не знаю; аж тепер, коли я маю іти звідси, виджу, що єсть щось сильнїйшого від мене. Хочу бути з тобою, а коли не буду твоєю, то й не буду нїчиєю.

Якову кров набігла до лиця. Пристрасть, котру він доси відпирав від себе, вибухла з цїлою силою.

— Душечко солоденька, лиш Бог один знав доси о тім, але тепер кажу тобі до очий, що ти менї тим, чим сьвітло сонця для землї. Я завсїгди з тобою, де стою і куди ходжу, вічно думаю о тобі.

— Отже видиш — сказала дївчина. — Возьми мене з собою, а піду з тобою хоч би й на конець сьвіта. Можемо хоч би й зараз іти!

— Зараз годї! Під вечер поїде твій батько гостям на стрічу а я тимчасом мушу замок украшати. А вечером буде великий пир. Завтра досьвіта буду тут ждати на тебе з двома кіньми.

— Нехай же так буде, все одно чи маю жити, чи вмерти!

І они попращавшись коротенько, розійшли ся.

Якову в жилах кров грала. Дві русалки рвали ся о єго душу: русалка вдячности і русалка любови. Они одна другої по найбільшій части не знають.

Дївчина була спокійна, она побідила, мала дістати того мужа, котрого хотїла. Нїхто не видів, як она вернула домів, лиш дїсдар, котрий підслухав конець розмови, а іменно що на того, котрий тепер вертав до замку, мають завтра досьвіта чекати два конї. Він пішов тайком за молодцем і таки аж остовпів, коли побачив, що той зайшов до помешканя жінок. Бог якось не конче надїлив того Албанця полїцийским розумом, але на стілько і він вже зрозумів, що тут розходить ся о щось важного. О скілько він міг на чімсь розуміти ся, здогадував ся, що треба сю справу подати беґови до відомости.

Зголосив ся отже у Гассана-беґа, котрий лише що був встав та протирав собі очи. Беґ слухав дїсдара лиш одним ухом, а найдивнїйше було єму то, що замковий капітан взагалї має щось єму сказати. Доки той ще говорив о Якові і служници, то беґ лиш усьміхав ся, а так само немав він нїчого против того, що Яков ходив до хати черця. Але аж тогди схопив ся, коли почув, що той якийсь молодець зайшов до помешканя жінок

— Але чи ти й добре видів, ти муле над мулами? Бо як би ти сказав неправду, то знаєш, що тебе жде.

Дїсдар аж зляк ся на тї слова і став присягати ся на чім сьвіт стоїть, що сказав лиш правду.

— Ну добре — сказав беґ — можеш собі іти, але горе тобі, скоро ти на когось наговорив неправду! А хоч би сказав і правду, то я тобі за то не дуже буду вдячний, бо ти попсував менї нинїшний день радости.

Бідачиско дїсдар вийшов таки зажурений, як що мимо всякої услужливости не може сподобати ся свому панови.

Ледви що замковий капітан виніс ся з комнати, приказав Гассан своїм слугам закликати Якова, а сам зайшов до гарему. Поправдї сказавши він не здогадував ся нїчого злого, противно, гадав, що цїла тота якась дивна істория стоїть в звязи з приїздом єго сина; але мимо того крутилось єму по голові: а як то таки правда?

Єго бідна жінка не могла аж дати собі ради з роботою, ткала і вишивала, та як-раз шила новісенький кафтан з красними рожами для свого любенького Гассана та урадована хвалила ся з гордостию скінченою роботою.

— Що тобі мій соколику? — відозвала ся она, коли єї чоловік з понурим лицем споглядав на роботу не кажучи анї слова.

— Де дївчина? — сказав беґ на то.

— На долинї з челядию, зараз єї закличу. — Та й зробила так, як сказала.

За хвильку увійшла дївчина, але забула здоймити з себе Гассанів кафтан. Батько зараз крикнув до неї:

— А ти звідки взяла ту одіж?

— Річ зовсім проста, тату, я з радости убрала єї на себе. — Так сказала дївчина, але не сьміла подивитись батькови в очи.

— Чуєш, моя люба донечко — сказав беґ лагідно — ти сим разом не сказала правди. Тут перед твоєю матїрю, котра заслужила на кару за свою сліпоту, кажу тобі, що ти нинї, коли говорила з Яковом, допустила ся дїла заслугуючого кару смерти. Дїсдар видїв тебе та й чув, що ти говорила. Жїнко, твоя донька хоче втїкати перед своїм судженим. Чи так, моя доню?

— Так, тату — сказала дївчина, котрій очи засьвітили ся, але лиш на хвильку, бо мати як вовчиця кинулась на ню і стала єї душити.

— Мій мужу солоденький, чому мене не убєш? Що я тому винна, що привела на сьвіт якусь сову?

— Дай спокій дївчинї! А тобі моя доню, лиш одно кажу: Яков не втече з тобою, то кажу тобі на кости моїх батьків. Відколи Богови єдиному сподобало ся мій рід мимо своєї нужденности вивисшити на сїм сьвітї, бувало ще завсїгди так, як казав найстарший в родї.

поважане. Вивчив ся їх мови, стріляти з лука, а вкінци оженив ся з мурипкою. Однак туга за рідним краем та за білими людьми збільшила ся і він кілька разів пускав ся в дорогу, щоби дістати ся до своїх, та все надаремно. В одній такій подорожи утопила ся в морю его жінка. А раз, коли вже був пішки дотер до білих, они взяли его за дикуна і стріляли до него. Вкінци однак удало ся ему віднайти своїх. Першим питанем, яке їм задав, було: „котрий тепер рік?. Один з англійских учених приготовляє про него велику книжку. А сам Ружмон має замір обїздити Европу з відчитами про Австралію, лише перше мусить відпочити та поправити підорване здоровле.

— **Сухоти у коров**. Przegląd lekarski оголосив недавно мемориял проф. Буйвіда, принятий лікарским товариством. Мемориял, опертий на розслідах, які проф. Буйвід перевів в порозуміню з краківским товариством рільничим на худобі в галицких оборах. Розсліди ті показують, що в Галичині, як і в цілій Европі, страшно розповсюднена між худобою недуга, т. зв. перлиця. Перлиця — се те саме, що у чоловіка сухоти. Більше нїж половина худоби в переважній части наших обір має перлицю. На те нема иншої ради, як усувати таку худобу. Але що в початках сеї хороби звичайними способами тяжко еї розпізнати, то проф. Буйвід радить уживати способу, принятого вже по инших краях (в Данії є він обовязуючий), а то: щіпити туберкуліну, котру дістає ся з сухітничих бактерий. Туберкуліна викликує коротку і нешкідливу горячку, та й то лише у звірят недужих. По защіпленю туберкуліни термометр укаже, котре звіря недуже. Таку худобу треба відділити від здорової і випасати на заріз. Мясо в початках сухіт є нешкідливе, а тілько, коли недуга вже розширила ся, тогді треба его нищити. Телята від недужих коров можна ховати, як і від здорових; тілько треба їх відділити; найлїпше кормити їх вареним молоком. Сухоти не є наслідні, а повстають лише через зараженє. А що чоловік також може заразитись, особливо молоком свіжо доєним, питим просто від корови, то не треба пити сирого молока, лиш переваренє. Щоби не заразити ся маслом або квасниммолоком, на те нема ради. Усувати з обори сухітничу худобу, є також в інтересї тих, що кормлять худобу на заріз; бо по всїх торгах в цїлій Европі цїна здорової худоби є висша, нїж недужої.

Господарство, промисл і торговля.

Торг збіжевий.

Львів дня 13-го жовтня: Пшениця 8·60 до 8·70 зр.; жито 6·90 до 7·20; ячмінь броварний 5·50 до 6·—; ячмінь пашний 5·50 до 5·75 овес 5·75 до 6·—; ріпак 11·25 до 11·40; горох 6·50 до 8·50; вика 0·— до 0·—; насїнє льняне —·— до —·—; сїмя конопельне —·— до —·—; біб —·— до —·—; бобик 0·— до 0·—; гречка 8·50 до 9·—; конюшина червона галицка 45·— до 50·—; шведска —·— до —·—; біла 35·— до 40·—; тимотка —·— до —·— ганиж —·— до —·—; кукуруза стара 5·70 до 5·90; нова —·— до —·—; хміль —·— до —·—.

Телеграми.

Відень 13 жовтня. Австро-Угорска корвета „Фрундеберґ“ прибула вчера до Гемульпо (в Кореї) і побуде тут 3 днї, а відтак поплине до Та-лїен-вану (російского порту в Хині).

Будапешт 13 жовтня. Комісия господарства ухвалила без зміни проект закона в справі митово-торговельного союза з Австриєю.

Рим 13 жовтня. Міністер Пелю виїхав до Венеции.

Відень 13 жовтня. Нїмецка пара цїсарска приїхала вчера вечером о 9 год. 30 мін. на дворець північної зелїзниці і поїхала звідси дальше до Венециї.

Париж 13 жовтня. Синдикат робітників при зелїзницях радив вчера на тайнім засїданю в справі загального страйку, але не могло прийти до нїякої згоди. Богато робітників єсть готових взяти ся знову до роботи. На богато площах будівельних зявили ся вчера рано робітники і взяли ся до роботи. Спокою нїгде не нарушено.

Відозва.

Дня 6 жовтня 1898 р. в Пацикові, пов. Станиславів в одній годинї знищив пожар до тла 31 селяньских господарств враз з цїлим звезеним збіжем, пашею, бараболями і пр. так, що нинї около 200 душ знаходять ся без даху, без найпотрібнїйших знарядів, одежи і хлїба. Шкода виносить около 30.000 зр. а тілько на 5.600 зр. була убезпечена. Підписаний Комітет звертає ся до всїх з горячим прошенєм: помогчи після змоги тим нещасливим погорільцям, якими небудь, хочби дрібними датками, щоби нужду тих бідаків улекшити і ще перед зимою їх страшне положенє злагодити. — Хто зараз дає, два рази дає! Ласкаві датки просимо надсилати на руки о. Ол. Навроцкого, пароха в Пацикові. — Пациків 8 жовтня 1898.

Комітет місцевий:

Мечислав Брикчиньский. — Генрик Лїндерский.— О. Олекса Навроцкий. — Микола Джус. — Олекса Адамович. — Стах Воєвода.

КОБЗАР. Вибір творів Тараса Шевченка для ужитку молодіжи. Цїна 1 зр. 20 кр. Під таким заголовком видало руске Товариство педаґоґічне книжку, котрої брак вже від давна відчував ся, а котрою можуть користувати ся не лиш молодіж шкільна, але всї, котрі хотять познакомити ся з житєм і творами нашого найпершого поета. Крім обширної житєписи і погляду на лїтературну діяльність Т. Шевченка, котрий то вступ займає 78 сторін, додані ще до поодиноких поезий многі поясненя в нотках, котрі богато причиняють ся до зрозуміня поезий, їх краси і духа. Книжку сю можна дістати в рускім Товаристві педаґоґічнім у Львові, ул. Академічна, ч. 8.

Рух поїздів зелїзничих

важний від 1 жовтня 1898, після середно-европ. год.

Відходять до

	Поспішні			Особові			
Кракова	8·35	2·50	10·40	4·10	8·50	6·40	—
Підволочиск	—	1·55	6·—	—	9·35	11·—	—
Підвол. з Підз.	6·15	2·08	—	—	9·53	11·27	—
Іцкан	6 05	2·40	—	10·05	—	6·30	10·55
Ярослава	—	—	—	4·55	—	—	—
Белзця	—	—	—	9·55	7·10	—	—
Тернополя	—	—	—	—	6·55	—	—
Сколього	—	—	—	—	9·15	—	—
Стрия, Хирова	—	—	—	—	—	—	3·00
Лавочного	—	—	—	5·20	—	—	7·00
Янова	—	—	—	8·45	—	7·44	—

Поїзд блискавичний зі Львова 8·40 рано, в Кракові 1·48 по полудни, у Відни 8·56 вечер.

Приходять з

Кракова	1·30	5·10	8·45	9·05	6·10	9·10	—
Підволочиск	2·30	9·55	—	—	—	3·30	5·25
Підвол. з Підз.	2·15	9·39	—	—	—	3·04	5·—
Іцкан	9·45	1·50	—	—	6·45	5·40	10·35
Тернополя	—	—	—	7·50	—	—	—
Белзця	—	—	—	7·55	5·55	—	—
Ярослава	—	—	—	10·45	—	—	—
Гребенова Скольогоі Стрия	—	—	—	—	1·40[1]	—	—
Лавочного	—	—	—	—	8·05	—	10·30
Стрия, Калуша	—	—	—	12·15	—	—	—
Янова	—	—	—	7·40	1·01	—	—

Час подаємо після годинника середно-европейского; він різнить ся о 36 мінут від **львівского**; коли на зелїзници 12 год., то на львівскім годиннику 12 і 36 мін.

Числа підчеркнені, означають пору нічну від 6 год. вечером до 5 год. 59 мін. рано.

Я слухаю лиш Бога і его пророка та великого падишаха (Бог нехай дасть єму прожити довгі лїта) на его земли і в его битві. Коли Омар прийде в тій цїли, щоби тебе взяти, а менї то буде по нутру, то так і стане ся. А тепер жінко, успокій ся і будь весела; а ти дївче, поклонись своїй матери.

Гассан був дуже розсерджений, і як би не то, що вже була пора задля гостий сїдлати конї, то був би свою донечку ще лїпше взяв в руки. Єго почервонїле лице зблїдло, ба, майже аж пожовкло, коли увійшов до сьвітлицї, де Яков вже чекав на него.

Беґ насамперед подивив ся остро на молодця, але той анї не ворушнув ся. Він гадав, що мабуть стало ся щось несподїваного, що прийшло до якогось непорозуміня в приготовленях і его пан ізза того такий сердитий. Гассан відтак сїв собі та відозвав ся:

— Послухай мене, угорский невільнику. Ти менї сподобав ся від першої хвилї, коли я тебе пізнав. Я і не дав тобі згинути з рук тих поганих злодіїв. Ти менї за то честно відвдячив ся, потерпів ізза мене, добрим заплатив за добре. Ти менї нїчо не винен. Але чим я заслужив собі на то, що ти, християнин, волоцюга гайдук, котрий навіть не селянином, хочеш викрасти з дому твого власного пана, мою доньку, цьвіт беґової родини? Тепер закидаєш сїтку, коли замок буде повен людий, тепер хочеш зробити менї ганьбу, ти невільник, невірний. Я би не тратив до тебе тілько слів, як би я тебе доси не любив за твою вірність. Може би я був тому всему і не вірив, але тепер вже все знаю, ти не маєш нїякої причини випирати ся того. Що-ж ти на то?

— Пане, убий мене. Смерти не бою ся; коли зле зробив, то нехай попливе моя кров.

— Я не маю звичаю убивати моїх слуг, на то єсть у мене кат. Ганчар казав я собі лиш длятого подати, що иноді і раб може збунтувати ся — сказав він остро.

— Пане, не зачіпай мене, не обиджай Угра! Крох моїх девятьох товаришів спочиває на ваших головах, я забув доси, що я однісенький, котрому припало дїло мести; та й я був і єсьм тобі вірним, але не обиджай мене. Твоя гордість мене не чіпає ся, хто яко пан промавляє з високого коня, єсть яко раб дуже маленьким. Уважай же....

В Якові відозвав ся гайдук, єму аж очи вилїзли на верх, руки стиснули ся в кулаки і він як той звір чекав, щоби его хтось ще раз зачепив. Всї его потахлі чувства відозвали ся в нїм, кайдани, які сам на себе сковав, злетїли з несмирного сина пусти; не видів вже нїчого перед собою, як лиш сего надутого короля скал, которого расою вже его предки погорджали — ще одно слово а готова була розпочати ся борба на жите і смерть.

Беґ стямив ся; не длятого мов би він перепудив ся, бо міг преці закликати своїх а одно его слово було би досить, щоби Якова порубати на дрібні куснї; але сила благородної дичини сподобалась єму і він зрозумів своїм розумом, що отсей чоловік не може навмисно зле зробити.

— Чоловіче, я лиш так вимовив ся — сказав він лагідним голосом. — Яке би то мало значінє, як би ти хотїв втїкати. Та же потребуєш сказати лише одно слово а твоя дорога буде стояти тобі отвором, хто менї зберіг житє і его уратував, тому чей позволю іти собі; але яке тобі дїло до моєї доньки? А може хочеш стати Турком? — спитав беґ нараз.

— Нї, доки мого житя. Як би я не був християнином, то гадаєш, що я був би тобі вірним?

— Коли так, мій сину Якове — то ти вільний.

(Дальше буде).

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий

TYGODNIK ILLUSTROWANY

З роком 1899-им розпочинаємо 40-ий рік істнованя нашого письма, хотячого і дальше бути приятелем кождого дому.

Завдяки моральній і материяльній підпорі суспільности, наш „Tygodnik", почавши від скромного початку, міг розширити ся і станути на рівній степени з подібними видавництвами цілої Європи.

По мисли засади; „Поводжене обовязує", старати ся будемо й дальше поступати наперед, аби бути першими в ряді ілюстрованих письм.

Почавши від 1-го січня 1899 року **розширяємо значно додаток повістий** „Tygodnik-a": **кождий передплатник** нашого письма, крім самого письма і дотеперішного додатку повістий, додаваного в аркушах і занимаючого найзнаменитші твори чужої літератури, **одержить**

без нїякої доплати

(анї за книжки, анї за їх пересилку)

12 томів письм

ГЕНР. СЕНКЕВИЧА.

Письма Сєнкевича вийдуть в новім, старанним виданю, **виключно для передплатників** „Tygodnik-a illustrowan-ого" і обіймуть — винявши спопуляризовану вже трильоґію —

всї новелї, повісти, листи з подорожий,

одним словом: цїлий доробок лїтературский знаменитого писателя, котрий здобув вже славу і популярність в цїлім сьвітї.

Кождий том **Бібліотеки СЕНКЕВИЧА** обнимати буде що найменше **10 аркушів**, формату звичайної 8-ки, **на добрім папері і добрим друком**. Загальне число томів буде около 30, містячих в собі слїдуючі твори Сєнкевича:

НОВЕЛЇ. Stary sługa. — Hania. — Szkice węglem. — Janko Muzykant. — Przez stepy. — Orso. — Z pamiętnika poznańskiego nauczyciela. — Komedya z pomyłek. — Za chlebem. — Latarnik.— Niewola tatarska.— Jamioł. — Bartek zwycięzca. — Ta trzecia. — Sachem.— Sielanka.— Walka byków w Hiszpanii. — Wspomnienia z Mariposy. — Z puszczy Białowieskiej. — Wycieczka do Aten.— Wyrok Zeusa. — Z wrażeń włoskich. — Organista z Ponikły. — U źródła. — Lux in tenebris lucet. — Bądź błogosławiona. — Pójdźmy za Nim.

ЛИСТИ З ПОДОРОЖИЙ по Америцї і Африцї. — Листи з Риму, Венециї і Парижа.

ЛИСТИ О ЗОЛЇ.

ДРАМАТ. Na jedną kartę. — Czyja wina?

ПОВІСТИ. Bez dogmatu. — Rodzina Połanieckich. — Quo vadis, повість з часів Нерона.

Тим способом в протягу кількох лїт, кождий передплатник „Tygodnik-a illustrowan-ого", одержуючи річно звиж 120 аркушів найлїпших творів лїтератури польської, стане властителем бібліотеки Сенкевича, недоступної доси задля високої цїни для ширшого загалу читаючих.

Редактор: Др. ЙОСИФ ВОЛЬФ.

В слїдуючім роцї „Tygodnik" друковати буде одночасно **дві повісти ориґінальні,** іменно, крім

„KRZYŻAKÓW" СЕНКЕВИЧА

зачнемо з Новим Роком 1899-им друк більшої повісти п. з.:

„ARGONAUCI" Елїзи Ожешкової, і ПРУСА „TAM..."

Посїдаємо також ориґінальну працю славного нинї заграницею писателя **Станїслава Пшибишевского,** котрий написав для нас по польски поему прозою п. з.: **„JASNE NOCE"** ілюстровану К. БРОНЕВСКИМ.

Крім того в части белетристичній маємо запевнене сотрудництво таких писателїв, як: **Bałucki Michał, Ks. Chełmicki Zygmunt, Gliński Kazimierz, Gomulicki Wiktor, Jankowski Czesław, Jeske-Choiński Teodor, Jordan, Konopnicka Marya, Lubowski Edward, Or-ot, Reymont Władysław, Marya Rodziewiczówna, Sewer, Szymański Ad., Tetmajer Kaz.** і і.

Також помістимо для нас написані три специяльні студиї: **„WSPÓŁCZEŚNI POECI POLSCY"** написав А. ЛЯНҐЕ. **„NOWA BELLETRYSTYKA POLSKA"** нап. А. ПОТОЦКИЙ. **„O KRYTYCE WSPÓŁCZESNEJ POLSKIEJ"** нап. Володисл. ЯБЛОНОВСКИЙ.

Посїдаємо також студию порівнавчу **Ігн. Матушевского**: **„Stanowisko Mickiewicza w literaturze powszechnej"**, та працю Л. КОРОТИНЬСКОГО **„O TOMASZU ZANIE"**.

Помістимо також незнані доси

LISTY ZYGMUNTA KRASIŃSKIEGO do Delfiny Potockiej (1839-1843), з поясненями Раймунда Станїслава КАМІНЬСКОГО.

Знаний фільософ і знаток Плятона п. **В. Лютославский,** жертвував нам ориґінальну а дуже популярну розвідку п. з.:

„Istnienie duszy",

в котрій, на підставі науковій доводить, що в чоловіцї треба конче признати істнованє індивідуально-духового початку.

Дальші серії цїкавої статї **Олександра Кравєгара** **„O DAWNYCH PAŁACACH WARSZAWSKICH"**, з многими ілюстрациями, вже маємо, а крім того дуже інтересну річ **Г. Садовского** п. з.:

„ORDERY I OZNAKI HONOROWE DAWNEJ POLSKI".

В безплатнім додатку повістевім помістимо новий роман історичний звістного нинї угорского автора **Юлія Вернера** п. з.:

„Z POPIOŁÓW".

Красний той і занимаючий роман з часів угорских війн домових, перетолкувала для „Tygodnik-a" п. В. Ярошевска.

В ЧАСТИ ІЛЮСТРАЦИЙНІЙ подамо **репродукциї найзнаменитших малярів наших також і красками.**

Видавцї: ҐЕБЕТНЕР і ВОЛЬФ.

Передплату для ЛЬВОВА і ГАЛИЧИНИ принимає, числа оказові і проспекта даром висилає

Головна Аґенция і Експедиция „TYGODNIKA" у Львові

Пасаж Гавсмана ч. 9 і всї книгарнї і контори письм.

Передплата виносить з додатками і премією т. є. з 12 томами письм Сенкевича:

У Львові: квартально: **3** зр. **60** кр., піврічно: **7** зр. 20 кр., річно: **14** зр. **40** кр.

В Галичинї з пересилкою почтовою: квартально: **3** зр. **75** кр., піврічно: **7** зр. **50** кр., річно: **15** зр.

З друкарнї В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера. — (Телефона число 569).